

LSMU ir Japonijos Tokai universitetas stiprina ryšius biomedicinos tyrimų srityje

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) ir Japonijos Tokai universitetas stiprina ryšius biomedicinos tyrimų srityje.

LSMU vykusioje „Thermo Fisher Scientific“ mokslo dienoje – mokslininkų įžvalgos ir naujausios technologijos

Spalio 15 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Farmacijos fakultete vyko „Thermo Fisher Scientific“ mokslo diena, subūrusi mokslininkus, tyrėjus, laboratorijų specialistus ir studentus. Renginio metu dėmesys skirtas naujausiems gyvybės mokslų tyrimams, pažangioms laboratorijų technologijoms ir mokslininkų bendradarbiavimo galimybėms.

Viktorija Miliauskaitė
Komunikacijos specialistė

Šių metų mokslo dienos tema „Dare Every Day“ kvietė kelti klausimus, ieškoti naujų sprendimų ir siekti mokslo pažangos. Mokslo dienos dalyviai turėjo galimybę susipažinti su įvairių sričių specialistų įžvalgomis, išgirsti mokslinius pranešimus, dalyvauti seminaruose ir apžiūrėti laboratorinių technologijų parodą.

»2

»3

LSMU Kauno ligoninės medikai Kinijoje: problemos tos pačios, sprendimai – kitokie

»4

LSMU ir Japonijos Tokai universitetas stiprina ryšius biomedicinos tyrimų srityje

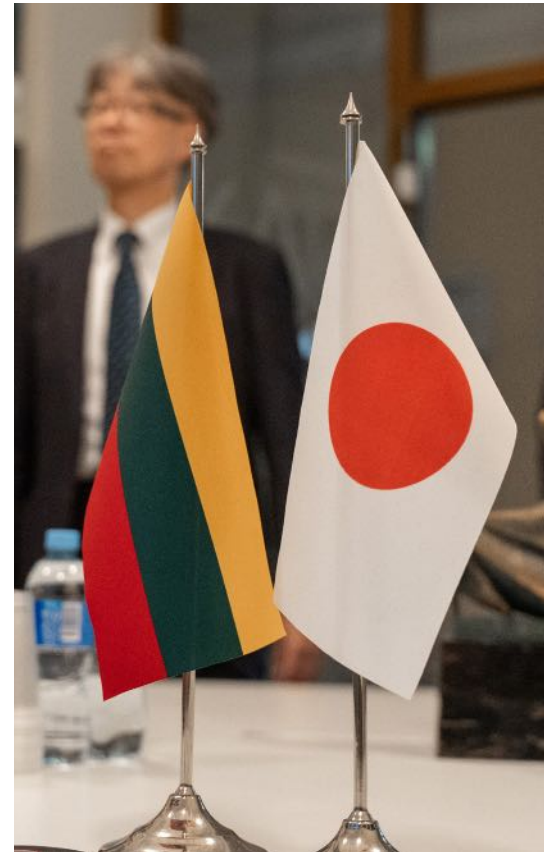
1» Prorektoriaus mokslui prof. Juozo Kupčinsko kvietimu LSMU lankosi Tokai universiteto profesorius, virškinimo trakto ligų ekspertas prof. Hi-dekazu Suzuki kartu su delegacija.

Jie kartu su LSMU Gastroenterologijos klinikos ir Virškinimo sistemos tyrimų instituto atstovais gilinasi į skrandžio vėžio tyrimus, įgyvendindami Lietuvos mokslo tarybos finansuojamą Lietuvos ir Japonijos mokslo programos projektą, skirtą dirbtinio intelekto modelio kūrimui ankstyvai skrandžio vėžio diagnostikai.

Šis universitetų ir mokslininkų bendradarbiavimas prisideda prie medicinos mokslo pažangos, skrandžio vėžio prevencijos ir ankstyvosios diagnostikos metodų kūrimo.

Japonijos mokslininkų delegacija lankėsi ir Kauno miesto savivaldybėje, nes mokslininkų atstovaujamus miestus partnerius Kauną ir Hiracuką jau beveik dešimtmetį sieja glaudūs ryšiai.

Komunikacijos tarnybos fotoinf.

Skoniai iš praeities: LSMU Veterinarijos akademijos maisto šventėje – prieš 90 metų Lietuvoje gaminti patiekalai

Šiandien Pasaulinės maisto dienos proga Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Veterinarijos akademijoje (VA) vyko bendruomenės maisto šventė „90 metų ant mūsų stalo“.

Viktorija Miliauskaitė
Komunikacijos specialistė

Šiemet šventė buvo skirta Veterinarijos akademijos 90-mečiui paminėti. Tačiau šią gražią sukaktį Universiteto bendruomenė minėjo ne prisimindama akademinius pasiekimus, o atsižvelgdama į Lietuvos maisto kultūrą, kuri buvo itin svarbi tautiečių kasdienio gyvenimo dalis.

Šventės dalyvius pasveikino LSMU Veterinarijos akademijos kancleris prof. Mindaugas Malakauskas.

„Šiandien ant jūsų stalų yra maistas, kuris buvo pagamintas su pagarba ir įveikiant tam tikrus iššūkius, nes atliepti 90 metų maisto kultūrą tikrai nėra paprasta. Turime galimybę pažinti tradicinius patiekalus, jų paragauti ir atrasti, kaip juos galima pateikti su šių dienų akcentu“, – sakė prof. M. Malakauskas.

Šventėje netrūko šilto bendravimo ir gardžių atradimų. Studentai, dėstytojai ir kiti Universiteto bendruomenės nariai pristatė patiekalus, kurie Lietuvoje buvo gaminami prieš dešimtmečius. Dalyviai ragavo vieni kitų pagamintų patiekalų, dalijosi receptais ir jų istorijomis.

Trijų geriausiai maisto šventės tematiką atitikusių patiekalų autoriai buvo apdovanoti vertingais prizais, o valgomos dovanos įteiktos visiems dalyviams.

LSMU vykusioje „Thermo Fisher Scientific“ mokslo dienoje – mokslininkų išvalgos ir naujausios technologijos

1» Bendradarbiavimo reikšmė

Renginį atidaręs LSMU prorektorius mokslui prof. Juozas Kupčinskas džiaugėsi, kad šiemet mokslo diena surengta Universitete. Jis pabrėžė, kad gyvybės mokslai yra neatsiejama LSMU veiklos dalis, apimanti studijas, mokslinius tyrimus ir jų rezultatų pritaikymą klinikinėje praktikoje.

„Bendrovė „Thermo Fisher Scientific“ jau daugelį metų yra tarsi Lietuvos gyvybės mokslų švyturys. Jos indėlis į studentų ugdymą ir jaunųjų tyrėjų rėmimą yra nepaprastai vertingas visai gyvybės mokslų bendruomenei. Mums be galo aktualu, kad bendradarbiaujant su įmone sudaromos galimybės studentams, doktorantams ir tyrėjams susipažinti su biotechnologijų naujovėmis ir naujausiomis tyrimų metodikomis, kurias mūsų Universiteto jaunieji ir patyrę mokslininkai ateityje galės taikyti savo moksliniuose darbuose“, – teigė prof. J. Kupčinskas.

„Thermo Fisher Scientific“ Chromatografijos ir masių spektrometrijos tyrimų centro vadovas dr. Lukas Taujenis pasakojo, kad mokslo dienos tradicija gyvuoja jau daugelį metų, o pagrindinis renginio tikslas – suburti mokslo bendruomenę, pasidalyti naujausiomis žiniomis ir geriau suprasti mokslininkų poreikius.

„Mūsų misija – suteikti tyrėjams galimybes vykdyti mokslinius tyrimus savo srityse ir taip prisidėti prie sveikatos, švaresnio ir saugesnio pasaulio kūrimo. Tokie gyvi susitikimai yra puiki galimybė ne tik pristatyti savo produktus, bet ir susipažinti su mokslinių grupių veikla“, – sakė dr. L. Taujenis.

Pasak jo, bendradarbiavimas su universitetais neapsiriboja technologijų pristatymu. Bendrovė studentams siūlo mokslinių tyrimų temas ir suteikia reikalingą infrastruktūrą, o universitetai užtikrina akademinį vadovavimą. Vienas tokių pavyzdžių – LSMU doktorantas V. Pedišius, kurio moksliniam darbui kartu vadovauja dr. L. Taujenis ir Farmacijos fakulteto prodekanas prof. Valdas Jakštas.

■ LSMU prorektorius mokslui prof. Juozas Kupčinskas.

Mokslininkų pristatyti tyrimai

Šiemet Kaune surengtos mokslo dienos programa apėmė įvairias gyvybės mokslų sritis. Pranešimuose nagrinėtos genetikos, imunologijos, žarnyno mikrobiotos ir ląstelių biologijos temos, taip pat šiuolaikiniai tyrimų metodai.

Taip pat aptartos dirbtiniu intelektu grindžiamos baltymų inžinerijos, aplinkos teršalų analizės ir augalų metabolomikos temos. Lietuvos ir užsienio mokslininkai pristatė savo tyrimų kryptis, aptarė aktualius mokslinius klausimus ir šiuolaikinių technologijų teikiamas galimybes.

Tarp renginio pranešėjų – ir LSMU mokslininkės dr. Rūta Inčiūraitė bei dr. Aistė Jakabsonė. Dr. R. Inčiūraitė pristatė žarnyno organoidų taikymo moksliniuose tyrimuose galimybes, o dr. A. Jakabsonė kalbėjo apie ekstraląstelines pūsles ir daleles bei jų vaidmenį perduodant signalus gyvuosiuose organizmuose.

Kylio universiteto mokslininkas, LSMU Virškinimo sistemos tyrimų instituto vizituo-

■ Dr. Rūta Inčiūraitė.

jantis tyrėjas dr. Heshamas ElAbdas aptarė genetikos vaidmenį tiriant imuninės sistemos sukeltas uždegimines ligas. LSMU Farmacijos fakulteto Farmakognozijos katedros doktorantas, „Thermo Fisher Scientific“ darbuotojas Vilmantas Pedišius pristatė augalų cheminės sudėties tyrimus ir masių spektrometrijos metodų taikymą.

Dr. R. Inčiūraitės teigimu, tokie renginiai suteikia galimybę ne tik pristatyti savo mokslinę veiklą, bet ir stiprinti ryšius su kitais tyrėjais bei biotechnologijų sektoriaus atstovais.

„Tai puiki proga suburti Lietuvos mokslo bendruomenę vienoje vietoje, aptarti bendradarbiavimo galimybes ir naujas idėjas. Bendradarbiavimas su „Thermo Fisher“ taip pat labai vertingas, nes galime bendradarbiauti su biotechnologijų kompanijomis, kurios plėtoja naujus produktus ir siekia atliepti mokslininkų poreikius. Tai labai graži sinergija“, – teigė dr. R. Inčiūraitė.

Be mokslinių pranešimų, renginio metu vyko seminarai, o parodoje pristatytos labora-

■ „Thermo Fisher Scientific“ Chromatografijos ir masių spektrometrijos tyrimų centro vadovas dr. Lukas Taujenis.

torijų darbui skirtos technologijos ir sprendimai. Dalyviai galėjo tiesiogiai pabendrauti su „Thermo Fisher Scientific“ specialistais ir aptarti technologijų taikymo galimybes. Renginio metu veikė ir „Talent Connect Zone“ – atskira erdvė dalyvių susitikimams ir profesiniams ryšiams megti.

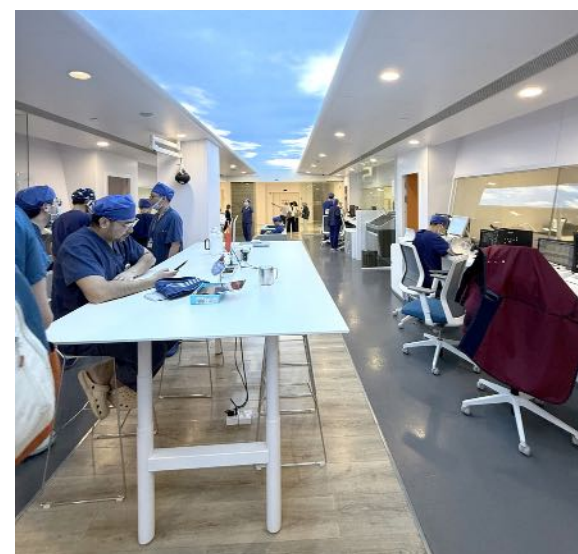
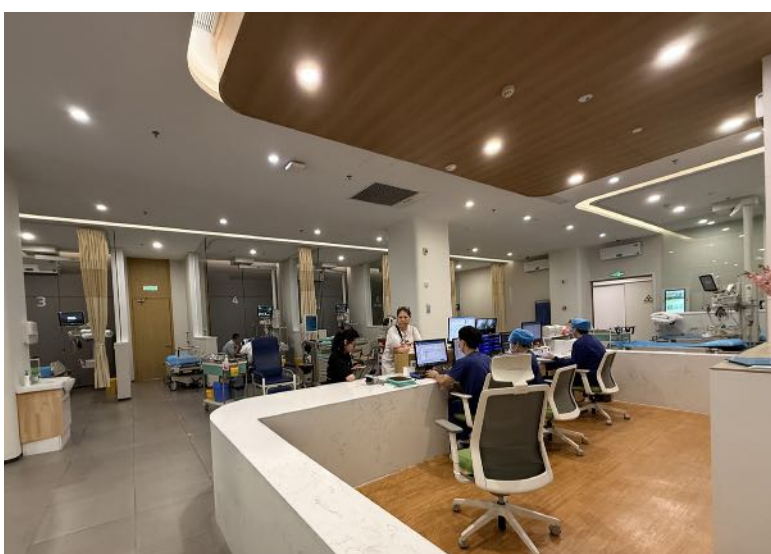
Parodoje taip pat buvo galima susipažinti su Vilniuje kuriamais „Thermo Fisher Scientific“ produktais, o jaunimui skirtose veiklose pristatytos „Mobile BioClass“ ir „iGEM“ iniciatyvos, skatinančios jaunųjų talentų susidomėjimą gyvybės mokslais.

„Thermo Fisher Scientific“ mokslo diena suteikė galimybę mokslininkams ne tik susipažinti su naujausiais moksliniais tyrimais ir technologijomis, bet ir keistis patirtimi, aptarti aktualius klausimus bei užmegzti profesinius ryšius. Tokios iniciatyvos stiprina akademinės bendruomenės ir biotechnologijų sektoriaus bendradarbiavimą, skatina naujų idėjų atsiradimą ir sudaro galimybes bendriems projektams, prisidedantiems prie gyvybės mokslų pažangos.

LSMU Kauno ligoninės medikai Kinijoje: problemos tos pačios, sprendimai – kitokie

1» Rugsėjo viduryje LSMU Kauno ligoninės Skubiosios pagalbos komanda lankėsi Kinijoje. Per savaitę medikai aplankė šešias ligonines Šanchajuje, Nankine, Tiandzine, Čengdu, Čangčunyje ir Siamene, kur domėjosi skubiosios pagalbos organizavimu, pacientų srautų valdymu ir sprendimais, padedančiais efektyviau organizuoti darbą.

Vizito metu kolegės diskutavo apie iššūkius, su kuriais susiduria ir Lietuvos ligoninės: didelius pacientų srautus, triažą, laukimo laiką, specialistų prieinamumą ir informacijos perdavimą tarp skyrių.

„Kolegės Kinijoje kalbėjo apie tuos pačius dalykus, kaip ir Lietuvos specialistai – apie triažos tikslumą, laukimo laiką ir apie tai, kaip pacientą perduoti kitam skyriui neprarandant informacijos. Tai drąsina. Pasaulinio lygio ligoninės susiduria su tais pačiais iššūkiais, todėl mūsų sprendimai nėra pasenę. Jie tiesiog kitokio masto“, – sako LSMU Kauno ligoninės Skubiosios pagalbos centro vadovas Robertas Pranevičius.

Pasak jo, vienas ryškiausių skirtumų – Kinijos ligoninių požiūris į ilgalaikį planavimą. Didelės ligoninės projektuojamos ne tik atsižvelgiant į šiandienos poreikius, bet ir vertinant, kokių paslaugų ir infrastruktūros reikės po kelerių metų. Tam pasitelkiami pacientų srautų ir sveikatos būklės duomenys.

Būtent duomenų naudojimas LSMU Kauno ligoninės medicinos paliko didelį įspūdį. Kinijos ligoninėse analizuojami ne tik įprasti veiklos rodikliai, bet ir visas paciento kelias – dėl ko ir kada jis kreipėsi, kiek laiko laukė, kaip keitėsi jo būklė ir kuriame procese galėjo būti prarastas laikas. Šie duomenys naudo-

jami planuojant specialistų, įrangos ir infrastruktūros poreikį.

„Dabar mums svarbu žengti kitą žingsnį – išmokyti ne tik kaupti duomenis, bet ir juos skaityti. Kodėl pacientas atvyko pas mus, o ne pas šeimos gydytoją? Kuriomis valandomis srautas didžiausias? Kurie pacientai grįžta per 72 valandas? Atsakymai į šiuos klausimus padės planuoti personalą, įrangą ir skyriaus ateitį“, – teigia R. Pranevičius.

Dalis šių principų aktualūs ir LSMU Kauno ligoninei. Šių metų sausį atidarytas atnaujintas Skubiosios pagalbos skyrius, kuriame atskirti greitosios pagalbos ir savarankiškai atvykstančių pacientų srautai, įdiegta pacientų eilių valdymo sistema, atnaujintos pacientų registracijos ir pirminės apžiūros erdvės.

Ligoninėje taip pat diejami sveikatos inovacijų sprendimai.

Dirbtinio intelekto technologijos jau išbandomos Skubiosios pagalbos centre, Ginekologijos ir Psichiatrijos klinikose.

„Iš šios kelionės parsivežėme ramybę ir pasitikėjimą: problemos tos pačios, o mūsų pasirinkta kryptis teisinga. Kauno ligoninė auga, diegia DI ir sprendimus grindžia duomenimis, o viso to centre lieka pacientas“, – sako R. Pranevičius.

Kauno ligoninės inf.

Profesorius Rimvydas Stropus: „Anatomijos katedroje vis dar jaučiuosi ir bendradarbis, ir mokinyš“

Šiandien – reta proga kalbinti žmogų, kurio profesinėje biografijoje telpa net kelios Lietuvos medicinos studijų epochos: Kauno medicinos institutas (KMI), Kauno medicinos akademija (KMA), Kauno medicinos universitetas (KMU) ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU). LSMU profesorius emeritus Rimvydas Stropus spalio 16-ąją sukako 90 metų.

„Reikia nepaliaujamai dirbti, domėtis, judėti. Vos kuris žmogaus organas nedirba – sunyksta“, – šypsojosi prof. R. S. Stropus, paklaustas „recepto“, kaip iki tokio garbaus jubiliejaus išsaugoti gerą fizinę, intelektualinę ir dvasinę būklę.

Pasikalbėti susitikome Universiteto Anatomijos institute, kuriame profesorius darbuosis daugiau nei šešis dešimtmečius. 1961 m. baigęs tuometį Kauno medicinos institutą, R. S. Stropus buvo Gydymo fakulteto prodekanas, dvi kadencijas vadovavo Teorinės medicinos fakultetui, ėjo prorektorius pareigas, o 1988–2001 m. vadovavo Žmogaus anatomijos katedrai. Profesoriumi tapo 1984 m., nuo 2007 m. yra profesorius emeritas.

Profesoriau, 1961-aisiais pats buvote ką tik Kauno medicinos institutą baigęs jaunas gydytojas. Jei šiandien galėtumėte trumpam susitikti su tuo 25-erių metų Rimvydu Stropumi, ar jis nustebtų sužinojęs, kokį profesinį kelią nueis? Ką jam dabar pasakytumėte?

Be abejo, nustebtų: tuomet mano profesinis siekis buvo kitas. Studijuodamas Kauno medicinos instituto vyresniuose kursuose jau buvau tvirtai apsisprendęs tapti chirurgu. Daugiau dėmesio skyriau chirurginei praktikai reikalingiems dalykams. Šeštame kurse, Kaune kilus gripo epidemijai, pažangesniems studentams buvo leista dirbti gydytojais miesto Greitosios pagalbos stotyje. Tai buvo proga pasitikrinti gebėjimus, įgyti praktinių žinių ir geriau suprasti, koks darbas manęs laukia.

Studijas baigiau su pagyrimu. Pagal mokymosi rezultatus ir visuomeninį aktyvumą sudarytame absolventų sąrašė buvau antras, todėl tikėjauosi galėsiantis pasirinkti norimą specialybę ir darbo vietą. Chirurgų vietų buvo, tačiau visos – ne Kaune. Žmona dar studijavo antra-

me kurse, tad pasirinkau Anatomijos katedrą. Maniau, pagilinsiu chirurgui būtinas žinias, o žmonai baigus studijas grįšiu prie savo svajonės.

Tačiau anatomijoje mane sulaukė įdomi mokslinio darbo tema – galvos smegenų arterijų inervacijos tyrimai. Vadovo prof. Adolfo Urbono pastangomis katedroje buvo įrengta operacinė, turėjome chirurginių instrumentų ir anestezijos įrangą. Su kolega mokėmės sudėtingų neurochirurginių operacijų, reikalingų eksperimentiniams tyrimams. Žmonai baigiant studijas, didžioji mano kandidatinės disertacijos dalis jau buvo atlikta. Ją apgyniau 1964 m. Vėliau tapau vyresniuoju dėstytoju, Gydymo fakulteto prodekanu, atsirado naujų pareigų ir svajonė tapo chirurgu pamažu nutolo. Savo dvidešimt penkerių metų antriniui šiandien pataričiau ryžtingiau eiti svajonių keliu.

Kokios mokslinio ir vadybinio darbo akimirkos Jums pačiam vertingos, svarbios iki šiol?

Mano mokslinė veikla prasidėjo laikotarpiu, kai mokslas buvo itin politizuotas. Sovietų Sąjungoje I. Pavlovo mokymas kurį laiką buvo paverstas propagandos priemone, o nervų sistemos įtakos organizmui tyrimai – itin skatinti. Prof. A. Urbonas iš Maskvos parsivežė kraujagyslių inervacijos tyrimų metodikas ir pasiūlė mums šią kryptį. Vis dėlto joje likau ne dėl ideologijos: tyrimai buvo įdomūs, mačiau prasmingų klausimų. Ilgainiui nuo kraujagyslių perėjau prie širdies inervacijos.

Širdies nervinės sistemos histofiziologiniais tyrimais susidomėjau 1973 m. Po pirmosios širdies transplantacijos pasaulyje kilo klausimas: kaip veikia persodinta širdis, atjungta nuo ją su centrine nervų sistema siejusių ryšių? Tai sudomino, uždegė. Tuo metu Švedijoje sukurta Falcko–Hillarpio metodas atvėrė naujų galimybių tirti simpatinių

nervų mediatorių (adrenalino, norelinalino) lokalizaciją šios sistemos periferinėje dalyje. Galėjome tiesiogiai pamatyti simpatines nervines skaidulas, jų tankį ir išsidėstymą širdies audinyje.

Širdies inervacijos tyrimams laboratorija buvo įrengta anatomijos katedros cokoliniame aukšte. Įsivažinome sudėtingus neurohistocheminius tyrimų metodus. Širdies audinio mėginius reikėdavo užšaldyti skysto azoto temperatūroje ir po to šaltoje aplinkoje širdies audinio gabalėliai buvo supjaustomi į 10–20 mikronų storio histologinius pjūvius. Maždaug dvejus metus su kolegomis dirbome, kol pasiekėme norimą rezultatą. Vėliau dalyvavome staigios mirties priežasčių tyrimų programoje, skelbėme darbus apie galimą širdies inervacijos reikšmę. Mūsų mokslinis darbas buvo įvertintas valstybine premija.

Laboratorijoje patyriau ir akimirkų, kurias sunku pamiršti. Yra tekę matyti unikalų atvejį, kaip net ir praėjus valandai po staigios žūties laboratorijoje staiga pradeda susitraukinėti mirusio vaiko širdis. Tai stebėti buvo emociškai sunku, iš pradžių netikėjo ir pasikviestas kolega fiziologas. Turėjome metodiką širdies raumens susitraukimams ir medikamentų poveikiui registruoti. Šis sukrečiantis atvejis suteikė retą galimybę tirti žmogaus širdies audinį netrukus po mirties ir gauti vertingų simpatinių nervų vaizdų.

Didelė mūsų Anatomijos katedros stiprybė – tyrimų tęstinumas: širdies inervacijos tyrimų kryptis plėtojama jau bemaž pusę šimtmečio. Sukaupta literatūra, metodikos, patirtis, o darbą tęsia jaunesnės mokslininkų kartos. Palyginti su tyrimų pradžia, techninė pažanga – milžiniška, vis dėlto net moderniausia įranga tyrėjo neatleidžia nuo būtinybės mąstyti. Dirbant su mikroskopu reikia daug kartų stebėti, lyginti rezultatus, tikrinti, ar neklęsti. Skubėdamas gali greitai gauti rezultatą, bet po kelių metų paaiškės, kad jis nieko vertas. Dirbtinis intelektas gali padėti, tačiau jo atsakymai neturi pakeisti paties tyrėjo kritiško vertinimo.

Universiteto gyvenime man ypač įsiminė Atgimimo metai. Kauno medicinos instituto bendruomenė neliko nuošalyje nuo Lietuvos išsivadavimo. 1989 m. institutas tapo Kauno medicinos akademija. Tuo metu iš mokslo reikalų prorektorius pareigų perėjau į mokymo reikalų prorektorius darbą. Keitėsi ne

Biografijos ir profesinio kelio faktai

Gydytojas anatomas, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, profesorius emeritus Rimvydas Stropus gimė 1936 m. spalio 16 d. Kretingoje.

Profesoriaus mokslinės veiklos ašis – periferinės nervų sistemos ir širdies anatomijos bei neuromorfologijos tyrimai. Pirmasis Lietuvoje histocheminiais ir morfometriniais metodais pradėjo sistemškai tirti žmogaus širdies autonominę inervaciją, jos kitimą žmogui senstant ir sergant išemine širdies liga. Su bendradarbiais išplėtojo širdies neuromorfologijos tyrimų mokyklą. Profesorius priskiriama apie 150 mokslinių publikacijų.

Kelių „Žmogaus anatomijos“ vadovėlių autorius ir bendraautoris, parašė „Žmogaus judėjimo anatomiją“. 2020 m. kartu su LSMU, VU ir Lietuvos kalbos instituto mokslininkais išleido „Anatomijos vardyną“.

vien įstaigos pavadinimas – ieškojome naujų studijų organizavimo galimybių, rėmėmės bendradarbiavimo su Lenkijos ir Vokietijos medicinos akademijomis patirtimi.

1990 m. pradėjome rengti slaugytojus su aukštuoju išsilavinimu: priėmėme pirmuosius 50 studentų. Tai buvo būsimo Slaugos fakulteto užuomazga. Tų pačių metų rugsėjį medicinos studijas pradėjo 21 Libano pilietis. Tuometio rektoriaus prof. A. Praškevičiaus įgaliotas pasirašiau pirmąją jų priėmimo sutartį. Šie žingsniai atvėrė naujas specialistų rengimo ir tarptautinių studijų perspektyvas.

Svarbus Universitetui buvo ir istorinės atminties sugrąžinimas. Centrinų rūmų auditorijoms suteikti Vlado Lašo ir Jurgio Žilinsko vardai. Viešai prisiminti profesoriaus Jurgio Žilinsko, vieno medicinos studijų Kaune organizatorių ir lietuviškosios anatomijos kūrėjų, darbai, kurie sovietmečiu buvo išstumti iš istorinės atminties.

Siekiau ir teisingesnio priėmimo į studijas. Mano siūlymu, vienoją konkursinį balą surinkusių stojančiųjų eilę pradėjome nustatyti pagal lietuvių kalbos rašto darbo, o ne biologijos egzamino pažymį. Užšifruotą rašto darbą buvo lengviau apsaugoti nuo suinteresuotų asmenų įtakos. Norėjome sudaryti lygesnes galimybes miestų ir rajonų abiturientams. Tų metų priėmimo duomenys rodė palankesnį rajonų mokyklų absolventų santykį, tačiau pakeitimai sukėlė ir nemažai nepasitenkinimo.

Prieš 1991 metų Sausio 13-osios įvykius teko pavaduoti į užsienį išvykusį rektorių. Centrinuose rūmuose visą parą veikė informacinis štabas, budėjo administracijos ir padalinių atstovai. Savo štabą turėjo ir studentai. Kaupėme informaciją, palaikėme ryšius, rūmai buvo atviri visą parą. Tai buvo nerimo ir atsakomybės dienos.

■ Kretinga, 1936 m.

Profesorius Rimvydas Stropus: „Anatomijos katedroje vis dar jaučiuosi ir bendradarbis, ir mokinys“

5» Universitetui labai svarbi atvira diskusija. Atgimimo metais susikūręs Profesorių klubas buvo vieta, kur kolegos galėjo išsakyti nuomonę, ginčytis, kalbėtis su vadovybe apie problemas. Dešimt metų man teko jam vadovauti. Šį paveldą vertinu iki šiol: bendruomenė turi nebijoti viešai aptarti savo veiklos. Man norėtųsi daugiau kolegiskumo, gyvo bendravimo ir atvirų diskusijų.

Ilgus metus mokėte žmogaus anatomijos. Kur baigiasi faktų mokėjimas ir prasideda tikras žmogaus kūno supratimas?

Anatomija man visada buvo gydytojo rengimo pagrindas. Kai pats studijavau, jos mokėmės tris semestrus. Praktikos darbai vykdavo du kartus per savaitę, šalia pasikaito. Per egzaminą reikėjo ne tik atsakyti į teorinius klausimus, bet ir paruoštamame kūne parodyti anatomines struktūras. Mokėmės lietuviškų ir lotyniškų pavadinimų, taisyklinę jų tarimą ir kirčiavimą. Tai buvo neatsiejama dalyko dalis.

Todėl man kelia rūpestį anatomijos studijoms skiriamo laiko mažėjimas. Žmogaus kūno sandarai supraciškai reikalingi laiko, nuoseklumo ir praktikos. Terminą būtina sieti su konkrečia struktūra: vien kalbos žinių tam nepakanka. Svarbu ir tai, kad anatomijos dėstymas išlaikytų glaudų ryšį su medicina bei klinicine praktika.

Tikroji anatomijos žinių vertė man ypač atsiskleidė atliekant žmogaus kūno sekcijas. Kartą reikėjo išimti inkstus ir surasti antinksčius. Prakitavau, kol juos radau, nors anatomiją jau buvau dėstęs penkerius metus. Atlase viskas aišku, o tikrame kūne, tarp audinių ir riebalų, vaizdas visai kitoks. Tada supratau, kiek dar trūksta taikomojo pažinimo.

Anuomet studijavome ir topografinę anatomiją bei operacinę chirurgiją. Kursą dėstė chirurgas, todėl kūno sandarą pakartodavome jau klinikiškai požiūriu: kur gali susidaryti išvarža, kur atlikti pjūvį, kokia kryptimi eina raumenų skaidulos. Šių žinių reikšmė išryškėja priėjus prie paciento. Gydytojas turi suprasti, kokie organai yra skausmingoje srityje ir kokių anatominių variantų gali pasitaikyti.

Prisimenu pacientę, kurios širdis buvo dešinėje, o vidaus organai išsidėstę veidrodžiškai. Mes, ketvirtakursiai, jau žinojome apie tokį variantą – *situs inversus*. Tai geras pavyzdys, kodėl neužtenka išmokyti vien įprastos organų padėties. Anatomija turi padėti suprasti konkretų žmogų, pacientą.

Kompiuterinę tomografiją ir magnetinio rezonanso tyrimus vadinu anatomijos renesansu. Jie leidžia pamatyti gyvo žmogaus kūno sandarą, erdvinį organų santykių. Kartą intervencinis radiologas, mano buvęs studentas, procedūros metu rodė mano paties kraujagysles. Pasakiau: štai kartoju anatomiją savo kūne. Tačiau pažangiausias vaizdas bus mažiau naudingas, jeigu jo aprašymas neaiškus: gydytojui svarbu tiksliai žinoti, kuri struktūra pažeista ir kur yra pakitimas.

Prisidėjote ne tik prie anatomijos vadovėlių, bet ir prie lietuviško anatomijos vardo kūrimo. Ar yra lietuviškas anatomicinis terminas, kurį pats laikote ypač gražiu, taikliu ar tiesiog mėgstamu?

Lietuvišką anatomijos vardyną kūrė ir tobulino ne viena anatomų karta. Mūsų darbas buvo šios tradicijos tęsinys: apibendrinome anksčiau įdėję, derinome lietuviškus terminus su tarptautine nomenklatura. Dirbo Kauno ir Vilniaus anatomai, kalbininkai. Kartais ilgai gin-

■ Su šeima, 1957 m.

čydavomės net dėl žodžių tvarkos kokio raumens pavadinime, tačiau terminas turi būti tikslus, taisyklingas ir pastovus.

Man arčiausiai širdies pavadinimai, nusakantys organų struktūrą ar jos veikimą. Štai kankorėžinė liauka, dvigalvis ar keturgalvis raumuo. Gerklė, gimda, sėklidė, didžiosios smegenys, smegenėlės. Tai geri, aiškūs terminai. Lietuviškas vardynas reikalingas ir kasdienėje medicinos kalboje. Jei turime aiškų pavadinimą „tulžies latakai“, kam lietuviškai tekste jį keisti „biliariniais latakais“? Terminų tikslumas – dalis profesinio tikslumo. Kita vertus, nederina ir perlenkti lazdos – o seniau būta judėjimo, siekusio sulietuvinti jau prigijusius tarptautinius žodžius. Arterijas siūlyta keisti „tvinkslėmis“, venas – „pliuškėmis“. Eritrocitą vadinti „raudainiu“, leukocitą – „baltainiu“.

Vardyną paskelbta daugiau kaip 7,6 tūkst. anatomijos terminų.

Stebėdamas dabartinius LSMU studentus, kokius didžiausius skirtumus ir kokį svarbų pa-

■ Po antrojo kurso, 1957 m.

našumą pastebite?

Ankstesnius ir dabartinius studentus pirmiausia skiria laisvė. Sovietmečiu iš dekanų buvo reikalaujama studentus kontroliuoti. Eidavome į bendrabučius tikrinti tvarkos, turėdavome aiškintis net dėl jų triukšmo klinikų koridoriuose. Šiandien santykis kitoks – studentai laisvi žmonės. Baigdamas dėstyti 2005 metais penktakursiams skaičiau skausmo neuroanatomijos kursą. Jie man patiko: buvo aktyvūs, klausdavo, diskutuodavo.

Vis dėlto geri pažymiai dar nepasako visko apie žmogaus tinkamumą gydytojo profesijai. Reikia žinių, tačiau svarbu ir tikras domėjimasis pasirinktu darbu. Dėstydamas matydavau skirtumą tarp studento, kuris nori suprasti, ir to, kuriam rūpi tik diplomai. Norėjęs, kad profesinė motyvacija sulauktų daugiau dėmesio. Labai rūpi ir tai, ar gydytojų pakanka rajonuose, ar ten gyvenantys žmonės gali laiku gauti specialistų pagalbą.

Teisingumo klausimas man svarbus nuo karjeros pradžios. Prisimenu darbo vietų paskirstymo komisiją: gerai besimokančiai absolventei pasakė, kad norimos vietos nėra, o vėliau ji atsirado prasčiau besimokiusiam įtakingo veikėjo sūnui. Paprieštaravau ir paprašiau vėl pakviesti studentę. Paklausta, ar norėtų dirbti Vilniuje, ji nušvito: „Su mielu noru.“ Jai pavyko gauti paskyrimą. Tokie atvejai įsimena visam gyvenimui. Jauno žmogaus galimybės turi priklausyti nuo jo pasirengimo ir pastangų.

Vaikystėje, paauglystėje Jums teko patirti dalykų, kurių tokio amžiaus žmogui apskritai neturėtų tekti patirti. Ar dabar, žvelgdamas iš devynių dešimtmečių perspektyvos, atpažįstate savyje bruožus, kuriuos išugdė būtent tie ankstyvieji išbandymai?

Taip, galima sakyti, kad būtent tremtis ir pokario metai nulėmė ir mano būdą, ir tolesnį gyvenimą. Užgrūdino, sustiprino, išmokė

gyventi savarankiškai, daug ir atkakliai dirbti.

Kai mūsų šeima išvežė, man buvo penkeri, seserims – treji ir septyneri metai. Tėvas buvo nuteistas ir kalėjo lageriuose atskirai nuo mūsų su mama. Ilgą laiką gyvenau pas Tėvo gimines. Taip sutapo, kad Tėvas grįžo, ir tuo pačiu metu mūsų kursas parvyko iš Kazachstano: anuomet visas mūsų antrasis medikų kursas buvo „mobilizuotas“ žemės ūkio darbams. Tada pirmą kartą po 16 metų pamačiau savo Tėvą.

Manau, jei nebūtų buvę tremties, turbūt nebūtų tų šešių dešimtmečių Universitete. Man tremtis buvo tas pamatas, padėjęs kabinintis už gyvenimo. Žmonėms, kurių artimieji buvo tremtyje, buvo visai trūkdoma ir aukštąjį mokslą baigti, ir karjeros siekti. Laimei, visada buvo ir kitokių – padėjusių, parėmusių. Mane priglaudė vaistininkas, rėmęs ir mano tėvo medicinos studijas. Kad įstojau studijuoti medicinos – iki šiol esu dėkingas tuomečiam KMI rektoriui profesoriusiui Zigmui Januškevičiui.

Devyniasdešimties metų jubiliejus savaime provokuoja beveik medicininį klausimą: koks yra Jūsų geros fizinės, intelektualinės ir dvasinės būklės „receptas“?

Reikia nesustoti dirbti ir domėtis. Kūnui reikia fizinio krūvio, protui – veiklos. Svarbu judėti, skaityti knygas, išlaikyti smalsumą. Kai žmogus nustoja kuo nors domėtis, jis vis mažiau naudojami ir savo gebėjimais.

Labai svarbu jaustis reikalingam. Universitete vis dar esu paprašomas konsultacijos, bendrauju su kolegomis. Anatomijos katedroje vis dar jaučiuosi ir bendradarbis, ir mokinys. Reikia mokėti prisitaikyti prie aplinkos, nesureikšminti savęs, likti atviram viskam, ko gali išmokyti iš kitų.

Judėti padeda ir kasdienis gyvenimas. Turiu sodybą, sklypą – reikia tvarkytis, prižiūrėti veją. Šunys yra mano keturkojai kineziterapeutai: jie nežiūri į mano amžių ir kasdien verčia pajudėti.

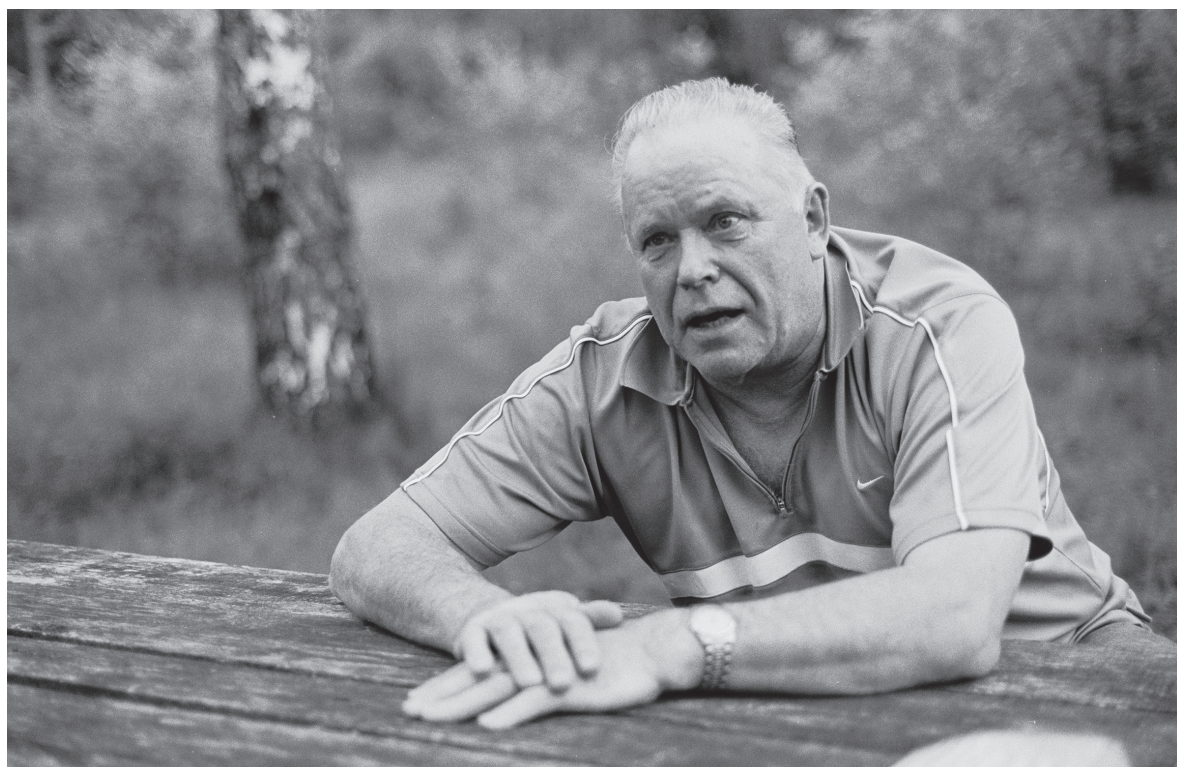
Komunikacijos tarnybos inf.

■ Žmogaus anatomijos katedros kolektyvas 1996 m. Iš kairės į dešinę sėdi: D. H. Pauža, K. A. Tamašauskas, V. Gedrimas, V. Anusevičienė, V. Aželis, R. Stropus (prof., katedros ved.), A. Rudžianskaitė (anatomijos muziejaus ved.), E. Burneckis, V. Vaičekauskas; stovi: E. Pažemeckienė, B. Babrauskienė, A. Šitkauskas, A. Šakalys, G. Skripkienė, A. Dabužinskienė, V. Ferencienė, V. Kemežienė, V. Skripka, O. Petravičienė, J. Kuodytė, N. Paužienė.

LSMU Anatomijos instituto kolektyvas sveikina profesorių emeritą Rimvydą Stasį Stropų 90-ojo jubiliejaus proga

LSMU Medicinos fakulteto Anatomijos instituto darbuotojai nuoširdžiai sveikina profesorių emeritą, habilituotą medicinos mokslų daktarą, gydytoją anatomą Rimvydą Stasį Stropų garbingo 90-ojo jubiliejaus proga.

Mielas Profesoriau, nuoširdžiai dėkojame Jums už visokeriopą pagalbą, palaikymą ir įkvėpimą daugelio mūsų moksliniame ir pedagoginiame kelyje. Esame dėkingi už Jūsų reikšmingą indėlį į anatomijos mokslą, gydytojų ir kitų sveikatos priežiūros specialistų rengimą, taip pat už įkurtą neuromorfologinių mokslų tyrimų mokyklą, tapusią svarbiu pagrindu tolesnei šios srities plėtrai. Linkime Jums neblėstančios energijos, aštraus proto, šviesių dienų, geros nuotaikos ir, svarbiausia, stiprios sveikatos. Tegul kiekviena diena būna kupina šilumos, artimųjų dėmesio, prasmingų akimirkų ir nuoširdaus džiaugsmo.

Su gražiu jubiliejumi!

LSMU Medicinos fakulteto Anatomijos instituto darbuotojai

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://lsmu.lt/leidiniai/>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Miglė GEDMINĖ, tel. +370 689 47716
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 0 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:
Ieva JANKAUSKIENĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Kristina ABROMAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Po krūtinės ląstos operacijos ir reabilitacijos Nikitai tapo lengviau kvėpuoti

Įdubusi krūtinės ląsta Nikitai ilgainiui tapo ne tik išoriniu pokyčiu – paaugliui darėsi vis sunkiau pakelti fizinį krūvį, vargino dusulys. Ryškią krūtinės ląstos deformaciją Kauno klinikų vaikų chirurgai koregavo minimaliai invazine operacija, o po jos pradėta reabilitacija padėjo Nikitai susigrąžinti judėjimo laisvę ir fizinę ištvermę. Šiandien jis vėl džiaugiasi kasdienėmis veiklomis, o svarbiausią pokytį nusako labai paprastai – jam tapo lengva kvėpuoti.

■ Kauno klinikų Vaikų raidos ir reabilitacijos skyriaus vadovė Dovilė Važgelienė.

■ Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikos gydytojas vaikų chirurgas Mindaugas Beržanskis.

■ Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikos kineziterapeutas Justas Praninskas.

„Nikitos istorija parodo, kokią reikšmę vaiko sveikimui turi galimybė visą gydymo kelią užtikrinti vienoje įstaigoje – nuo sudėtingos operacijos iki individualiai pritaikytos reabilitacijos. Kai chirurgai, reabilitacijos ir kitų sričių specialistai dirba kaip viena komanda, gydymas vyksta nuosekliai ir be pertrūkių. Svarbiausias tokio bendradarbiavimo rezultatas – sėkmingai sveikstantis vaikas, galintis grįžti į visavertį kasdienį gyvenimą“, – sako Kauno klinikų Vaikų raidos ir reabilitacijos skyriaus vadovė Dovilė Važgelienė.

Nikitos krūtinės ląstos deformacija išryškėjo, kai jam buvo aš-

tuoneri. Berniukui augant ji progresavo, o sulaukus vienuolikos metų tapo itin ryški. Tuomet šeima pradėjo ieškoti gydymo galimybių.

„Mes labai norėjome, kad mūsų vaikas būtų sveikas, todėl tiksliai ieškojome medicinos centro, kuriame būtų galima atlikti tokią sudėtingą operaciją. Sužinoję apie Kauno klinikų Vaikų chirurgijos kliniką ir čia dirbančius specialistus supratome, kad būtent jiems esame pasirengę patikėti sūnaus sveikatą“, – pasakoja Nikitos tėtis Vitalijus.

Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikos gydytojas vaikų chirurgas Mindaugas Beržanskis pasako-

ja, kad apžiūrėjus Nikitą ir atlikus reikalingus tyrimus patvirtinta ryški krūtinės ląstos deformacija. Įdubusi krūtinė – įgimta krūtinės ląstos deformacija, kai krūtinkaulis įdumba į vidų.

„Įvertinus deformacijos sunkumą, Nikitai rekomendavome operaciją. Su berniuku ir jo artimaisiais aptarėme gydymo planą, operacijos tikslus ir tai, ko tikėtis po jos“, – teigia M. Beržanskis.

Nikitai atlikta Nuss operacija – minimaliai invazinis įdubusios krūtinės gydymo būdas. Operacijos metu per nedidelius pjūvius krūtinės ląstos šonuose įvedama indivi-

dualiai pagal paciento krūtinės ląstą suformuota metalinė plokštelė, kuri pakelia krūtinkaulį į taisyklingą padėtį. Pasak M. Beržanskio, operacija pavyko sklandžiai, o krūtinės ląstos deformaciją pavyko visiškai ištaisyti.

„Po tokių operacijų itin svarbus visos komandos įsitraukimas. Dar vaikui būnant ligoninėje pradedamas pirmasis reabilitacijos etapas – kineziterapija, o vėliau pacientai perkelti į reabilitacijos. Ji ypač svarbi tam, kad vaikas galėtų visavertiškai sugrįžti į įprastą gyvenimą“, – pabrėžia vaikų chirurgas.

Tolesnei reabilitacijai Nikita buvo perkeltas į Kauno klinikų Vai-

kų reabilitacijos kliniką. Po operacijos jis jautė skausmą, buvo sumažėjęs pečių judumas ir fizinė ištvermė, sutrikusi laikysena.

Su Nikita reabilitacijos metu dirbęs kineziterapeutas Justas Praninskas sako, kad buvo siekiama atkurti pečių judumą, gerinti laikyseną, stiprinti raumenis ir pamažu sugrąžinti Nikitą prie įprasto fizinio aktyvumo.

„Reabilitacijos metu pagerėjo Nikitos pečių judumas, sumažėjo skausmas, didėjo fizinė ištvermė. Tačiau matėme ne tik fizinį pokytį. Iš pradžių Nikita buvo nedrąsus ir bijojo skausmo, tačiau pamažu įgavo daugiau pasitikėjimo savo jėgomis, drąsiau atliko pratimus ir aktyviau įsitraukė į reabilitaciją“, – pasakoja J. Praninskas.

Reabilitacijos laikotarpiu su Nikita dirbo kineziterapeutai, ergoterapeutai, psichologė ir dailės terapeutė, o šeimai padėjo socialinė darbuotoja.

„Kiekvienas specialistas atliko savo darbo dalį, tačiau visa tai susijungė į vieną apgalvotą sistemą. Labiausiai mus sujaudino rūpestis ir šiluma, kuria Nikitą ir mus apgaubė gydytojai, slaugytojai ir visas personalas“, – sako Vitalijus.

Šiandien Nikita jaučiasi puikiai. Pasibaigus reabilitacijai pooperacinis skausmas išnyko, pagerėjo jo laikysena, sustiprėjo raumenys, jis sugrįžo prie kasdinių veiklų ir pomėgių.

„Sūnus pradėjo daug ramiau miegoti. Dingo anksčiau jį varginę skausmai, o svarbiausia – kaip sako pats Nikita, jam „tapo lengva kvėpuoti“. Jo ištvermė ir fizinė jėga auga su kiekviena diena“, – džiaugiasi Vitalijus.

Kauno klinikų inf.

Įdubusi krūtinė – įgimta krūtinės ląstos deformacija, kai krūtinkaulis įdumba į vidų.

■ Nikita su gydytojais ir tėčiu Vitalijumi.

Baigiamoji projekto „Įtrauki gerovę per meną ir kultūrą Baltijos šalyse (WITAC)“ konferencija

Spalio 15–16 d. Rygoje vyko baigiamoji projekto „Įtrauki gerovę per meną ir kultūrą Baltijos šalyse (WITAC)“ konferencija, subūrusi kultūros, sveikatos priežiūros ir socialinės srities specialistus bei politikos formuotojus iš Baltijos šalių ir kitų Europos valstybių.

**Reda Šatūnienė,
Polina Šedienė**

Bioetikos katedra, Visuomenės sveikatos fakultetas, LSMU

Konferencijoje dalyvavo projekto partnerės, tyrėjos ir mentorės iš Bioetikos katedros – doc. dr. Polina Šedienė ir doc. dr. Reda Šatūnienė bei projekto metu parengtos ir įgyvendintos tarptautinės mokymų programos „Kultūra ir sveikata: tarpdisciplininis kultūros projektų valdymas“ viena iš absolventų – medicinos gydytoja, visuomenės sveikatos magistrantė (LSMU) Joyal Mary Jiji.

Tarptautinę studijų programą sėkmingai baigusią ir pilotinius projektus įgyvendinusią absolventę patirtis aptartos dviejose sekcijose.

Specialioje renginio ekspozicijoje buvo demonstruojamas vaizdo filmas, pristatantis programos absolventų Idos Liseckienės, Joyal Mary Jiji, Veronikos Kaminskaitės ir Dovilės Abramavičienės LSMU Visuomenės sveikatos fakultete įgyvendintą pilotinį kultūros ir sveikatos projektą „Artistic and Cultural Three-Step Community-Building Pilot Program for International Students“.

Reda Šatūnienė ir Polina Šedienė renginio metu moderavo panelinę sesiją, skirtą neformaliojo ugdymo vaidmens kultūros ir sveikatos srityje aptarimui. Sesijos metu buvo dalijamasi profesionalų, kuriančių ir įgyvendinančių kultūros ir meno intervencijas sveikatos stiprinimo tikslais, gerą patirtimi ir įžvalgomis.

**LATVIAN
ACADEMY
OF CULTURE**

ESTONIAN ACADEMY
OF MUSIC AND THEATRE

**Northern
Dimension
Partnership
on Culture**

**RĪGA STRADIŅŠ
UNIVERSITY**

**LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS**

Dviejų dienų konferencijos metu buvo diskutuotos kultūros ir sveikatos sričių bendradarbiavimo patirtys, iššūkiai ir ateities poreikiai. Pristatyti universitetiniai ir neformaliojo ugdymo modeliai, pasidalyta gerąją praktika: nuo festivalių kuratorystės iki meno projektų visuomenės gerovei bei psichikos sveikatai stiprinti.

Dalyviai plėtojo kompetencijas apie pačių menininkų profesinę savirūpą, pagilino žinias apie jaunimo psichikos sveikatos stiprinimo galimybes. Visos konferencijos metu vy-

ko meninės veiklos, neformalus dalyvių susitikimai, projektų rezultatų pristatymai.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Visuomenės sveikatos fakulteto Bioetikos katedra kartu su Latvijos kultūros akademija, Rygos Stradinio universitetu, Estijos muzikos ir teatro akademija bei Šiaurės matmens kultūros partneryste baigia įgyvendinti projektą „Įtrauki gerovę per meną ir kultūrą Baltijos šalyse“ (WITAC). Per projektą buvo sukurtas ir praktiškai išbandy-

tas naujas tarpdisciplininio bendradarbiavimo modelis, sujungęs kultūros ir sveikatos sektorius Baltijos šalių aukštojo mokslo institucijose. Projekto partneriai parengė tarptautinę mokymosi visą gyvenimą programą kultūros, sveikatos ir socialinio darbo specialistams, orientuotą į kultūros ir meno vaidmens stiprinimą gerinant pažeidžiamų visuomenės grupių gerovę. Projektas katalizavo glaudesnę tarpsektorinį bendradarbiavimą ir prisidėjo prie naujų profesinių kompetencijų plėtos.

Studijų patirtis: nuo medicinos žinių kaupimo iki pedagoginės patirties

Studijos antrajame kurse yra orientuotos į medicinos mokslų pagrindų įsisavinimą. Per šį laikotarpį ypač susidomėjau Fiziologijos ir farmakologijos katedros veikla, kurios dėstytojai nuolat skatino gilintis į sudėtingas ir svarbias temas, atskleidžiančias žmogaus organizmo veikimo principus.

Saulė Martinavičiūtė
Studentė

Uoliai lankiau visas paskaitas ir aktyviai dalyvavau seminaruose ir laboratoriniuose užsiėmimuose, kur galėjau ne tik išgirsti teoriją, bet ir praktiškai pamatyti, kaip funkcionuoja įvairios žmogaus sistemos. Nors mane domino ir tokios sritys kaip histologija, anatomija, pataloginė anatomija ar biochemija, tačiau būtent fiziologijos mokslas labiausiai mane skatino toliau domėtis medicina. Mane žavėjo tai, kaip fiziologija padeda suprasti ligų simptomų atsiradimo mechanizmus ir rodo, kaip tarpusavyje yra susiję kiti medicinos mokslai. Tokiu būdu studijos tapo ne tik žinių kau-

pimu, bet ir integruoto, holistinio požiūrio ugdymu.

Antro kurso metu svarbiausias mokymosi momentas buvo savaitiniai tutoriniai užsiėmimai. Tai buvo aktyvios diskusijos ir klinikinių atvejų nagrinėjimas, kuriuose studentai patys sprendė užduotis, naudojo įgytas žinias ir gilinosi į pacientų būklės analizę. Dėstytojų vaidmuo čia buvo kaip vadovaujančio mentoriaus – jie ne tik stebėjo mūsų darbą, bet ir subtiliai vedė mintis link teisingų sprendimų. Šis ugdymo metodas man atvėrė akis į tai, kokia svarbi yra kritinė analizė ir gebėjimas susieti teoriją su praktika.

Mano susižavėjimas dėstytojų darbu ir pedagogikos subtilybėmis augo su kiekvienais studijų metais.

Nuo antro kurso vis dažniau galvojau, kad medicinoje mane traukia ne tik klinikinis darbas, bet ir galimybė dalytis žiniomis. Ketvirtame kurse turėjau ypatingą galimybę pažvelgti į studijų procesą iš dėstytojo perspektyvos – stebėjau tutorinius užsiėmimus, analizavau, kaip dėstytojai planuoja temas, pateikia informaciją ir valdo auditoriją. Laikui bėgant man buvo suteikta proga ir pačiai aktyviau įsitraukti į šiuos užsiėmimus – galėjau užduoti klausimus studentams, padėti jiems geriau suprasti sudėtingas temas, paaiškinti neaiškius momentus ir vesti jų mintis link situacijos problemos išsprendimo.

Ši patirtis buvo itin vertinga, nes suteikė galimybę ne tik stebė-

ti, bet ir išbandyti save akademinėje aplinkoje. Ji išmokė atsakomybės, lankstumo ir aiškaus bendravimo su studentais. LSMU dėstytojų įžvalgos ir pastabos po užsiėmimų buvo labai naudingos – stengiausi jas taikyti praktikoje, koreguodama savo bendravimo būdą, aiškinimo stilių ir klausimų pateikimo strategiją. Tai padėjo geriau suprasti, kaip sukurti palankią mokymosi atmosferą, skatinti studentų įsitraukimą ir palaikyti jų

motyvaciją. Ši patirtis dar labiau sustiprino mano norą ateityje derinti gydytojo darbą su pedagogine veikla.

Džiaugiuosi, kad Lietuvos sveikatos mokslų universitetas suteikia studentams galimybes ne tik įgyti tvirtų teorinių ir praktinių žinių medicinos moksle, bet ir tobulėti kaip asmenybėms. Tikiu, kad ši patirtis taps tvirtu pagrindu mano ateičiai – kaip gydytojos ir kaip galbūt būsimos dėstytojos specialybei.

Gyvenimas su stoma: Aistė po sudėtingo gydymo vėl gali valgyti įprastą maistą

45 metų Aistė iš Kauno dėl žarnyno vėžio ilgą laiką negalėjo normaliai maitintis – navikas buvo susiaurinęs žarną, todėl moteris maitinosi specialiais medicininiais gėrimais ir tyrelėmis, smarkiai nusilpo ir neteko daug svorio. Kauno klinikose atlikto sudėtingo chirurginio gydymo metu suformuotos stomos leidžia žarnyno turiniui pašalinti, tad šiandien pacientė vėl gali valgyti įprastą maistą.

Stoma – būklė po chirurginės operacijos, kai suformuojamas storosios arba plonosios žarnos spindžio atvėrimas virš pilvo sienos. Pasak Kauno klinikų Chirurgijos klinikos Storosios žarnos ir tarpvietės chirurgijos skyriaus vadovo doc. Henriko Paužo, stoma padeda pašalinti žarnyno turinį, kai natūralus jo pašalinimas yra sutrikęs arba neįmanomas. Kauno klinikų Chirurgijos klinikoje kasmet stoma suformuojama apie 250–300 pacientų.

Pacientams stomos prireikia dėl įvairių priežasčių. Daugiausia jų atliekama skubos tvarka dėl storosios žarnos vėžio, kai liga diagnozuojama pavėluotai. Kai kuriais atvejais stoma suformuojama visam gyvenimui, pavyzdžiui, pašalinus tiesiąją žarną ir išeinamąją angą. „Kitais atvejais ji gali būti laikina – suformuojama norint apsaugoti atliktą žarnyno jungtį ir sudaryti sąlygas jai saugiai gyti“, – teigia medikas.

Aistė atvirauja, kad viena sunkiausių gydymo dalių buvo pasikeitusio kūno priėmimas. „Kai pamačiau stomą – atrodė labai neįprastai. Buvo sunku suvokti, kad nuo šiol reikės savo kūną prižiūrėti kitaip. Vėliau supratau, kad šis maišelis padėjo išgelbėti mano gyvybę“, – pasakoja pacientė.

Doc. H. Paužo teigimu, sužinojus, kad reikės stomos, pacientus dažniausiai gąsdina nežinojimas, kaip ją prižiūrėti. „Dėl šios priežasties Kauno klinikose veikia stomos priežiūros kabinetai, kuriuose patyrusios slaugytojos moko pacientus tinkamos kasdienės priežiūros“, – pasakoja medikas.

Pasak Kauno klinikų Chirurgijos klinikos slaugos vadovės Daivos Rimkūnienės, šiuose kabinetuose pacientai konsultuojami dėl stomos priežiūros, parenkamos individualios slaugos priemonės, prireikus suteikiama psichologinė pagalba pacientams ir jų artimie-

■ Kauno klinikų Chirurgijos klinikos Storosios žarnos ir tarpvietės chirurgijos skyriaus vadovas doc. Henrikas Paužas.

■ Kauno klinikų Chirurgijos klinikos slaugos vadovė Daiva Rimkūnienė.

siems. Kabinetuose taip pat galima įvertinti paciento odos ir stomos būklę.

„Pacientai išmoksta geriau pažinti savo žarnyno ritmą – supranta, kada reikia keisti priežiūros priemones, kaip žarnynas reaguoja į maistą ir kada pašalinama jo turinys. Tai, kas iš pirmo žvilgsnio atrodo sudėtinga, tampa įprasta priežiūros dalimi“, – pasakoja D. Rimkūnienė.

Išmokęs savarankiškai prižiūrėti stomą, pacientas gali grįžti prie įprasto gyvenimo ritmo. „Stomos plokštelės ir maišeliai šiuo metu

yra labai išstobulinti, todėl leidžia žmogui gyventi įprastą gyvenimą, užsiimti fizine veikla, sportuoti, netgi lankytis baseine“, – pabrėžia doc. H. Paužas.

Aistei grįžimas į įprastą gyvenimą pirmiausia reiškė galimybę vėl normaliai maitintis. „Jaučiuosi tarsi rojuje – po pusės metų pertraukos pagaliau mėgaujuosi kava, vaisiais, sūriu, o trintų tyrelių nebereikia“, – džiaugiasi kaunietė.

Visiems pacientams, susiduriantiems su panašiais iššūkiais, Aistė pataria nebijoti pokyčių ir duoti sau laiko prie jų prisitaikyti. „Jeigu ateina liga, reikia neišsigąsti ir nepanikuoti, o prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų“, – sako ji.

Spalio 3-iąją minima Pasaulinė stomos žinomumo diena primena, kad gyvenimas su stoma nesibaigia, o pacientams itin svarbu žinoti, kur jie gali gauti reikiamą pagalbą. Siekiant šią pagalbą padaryti dar prieinamesnę, nuo spalio 5 dienos Kauno klinikų Ambulatorinės diagnostikos centre pradėjo veikti antrasis stomos priežiūros kabinetas. Iki šiol toks kabinetas veikė Chirurgijos klinikoje.

Kauno klinikų inf.

Edukacija „Brangakmeniai Biblijoje ir liturgijoje“

Spalio 15 d. Kauno klinikų darbuotojai aplankė vienintelį Baltijos šalyse brangakmenių muziejų ir dalyvavo edukacijoje „Brangakmeniai Biblijoje ir liturgijoje“. Kauno senamiestyje įkurtas privatus specializuotas muziejus, kuriame surinkta daugiau kaip 200 brangakmenių rūšių ir apie 600 eksponatų iš viso pasaulio. Muziejaus savininkas, gemologas (brangakmenius tyrinėjantis mokslininkas), brangakmenių ekspertas dr. Arūnas Kleišmantas sutiko papasakoti ir parodyti brangakmenius, minimus trijose Biblijos tekstuose. Pirmas tekstas apie vyriausiojo kunigo krūtinę dengiantį dėklą, vadinamą „choshen“, rašoma Išėjimo knygoje 28, 17–20 ir pateikiamas 12 brangakmenių sąrašas, atitinkantis 12 Izraelio giminių. Antras tekstas iš pranašo Ezechielio knygos 28, 13 raudoje dėl Tyro karaliaus išvardinti 9 brangakmeniai, kuriais jis puošėsi. Trečias tekstas iš Apreiškimo Jonui 21, 19–20 mesijinės Jeruzalės aprašyme miesto mūro pamatai papuošti 12 brangakmenių.

Dr. A. Kleišmantas kaip ekspertas tyrinėjo brangakmenius Lietuvos katalikų bažnyčios sakraliniuose paviksluose ir liturginiuose reikmenyse. Jis papasakojo apie keletą metų vykusį tyrimą ir jo rezultatus. Žemaičių Kalvarijos paveikslų brangakmenių istorijas atskleidė to meto juvelyrų išradingumą.

Gemologas, pasidalijęs teorinėmis žiniomis, parodė, kaip atrodo tekstuose minimi akmenys ir kai kuriuos leido palaikyti rankose. Pre-

legentas sakė, kad Lietuvos paplūdimiuose gulime ant rožinio kvarco ir paaiškino, kuo skiriasi deimantas nuo brilianto. Nušlifavus deimantą ir suteikus 57 sienes, jis turi unikalios pasaulio blizgesį, t. y. šviesa suskyla į vaivorykštės spektrą, o iš apačioje nušlifuoatų sienelių atsispindi visas spektras spalvų. Marseilis Tolkovskis laikomas deimanto šlifavimo pradininku ir tėvu, jis gyveno netoli Suvalto tuometinėje Lietuvoje. M. Tolkovskis 9 metus skaičiavo ir

kūrė idealaus šlifavimo formulę, kuri naudojama iki šiol.

Dr. A. Kleišmantas papasakojo, kaip 1998 m. išskyrė naują berilo atmainą – melsvos spalvos smaragdą ir pavadino chromakvamarinu bei 2003-aisiais atrado unikalią kaitintų akvamarinų savybę – spalvos atmintį ir surado metodą kaitintiems akvamarinams nustatyti.

Čia pat veikia brangakmenių laboratorija, kurioje vyksta moksliniai tyrimai bei galima nustatyti brangak-

menio tikrumą ir gauti patvirtinantį sertifikatą arba nusivilti sužinojus, kad turimas akmuo – klastotė. Visa lentyna skirta tokiems eksponatams.

Nors edukacijos metu buvo nedidelėje patalpoje, bet atrodė apkeliajome visą pasaulį ir išėjome pilni įspūdžių ir naujos patirties – brangakmenių vertė ne visada priklauso nuo jų kainos, bet nuo emocinio ryšio...

Kauno klinikų dvasinė asistentė Svetlana Adler-Mikulėnienė

Nuo paskaitų iki nuotakų makiažo: LSMU dėstytojai kūryba padeda atrasti pusiausvyrą

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) dėstytoja, gydytoja anesteziologė-reanimatologė Austėja Juškienė savo kasdienybėje derina akademinę veiklą, darbą medicinoje ir kūrybą. Jau beveik dešimtmetį ji užsiima profesionaliu vizažu.

Viktorija Miliauskaitė
Komunikacijos specialistė

Ši veikla A. Juškienei padeda atsitraukti nuo profesinės kasdienybės ir atrasti emocinę pusiausvyrą. Nors iš pirmo žvilgsnio medicina ir vizažas atrodo visiškai skirtingos sritys, dėstytoja jose įžvelgia ir panašumų.

Rinktis anesteziologiją paskatino mamos pavyzdys

Pasirinkti gydytojos anesteziologės-reanimatologės profesiją A. Juškienę paskatino šeimoje matytas pavyzdys. Jos mama taip pat yra anesteziologė, todėl su šios specialybės ypatumais pašnekovė susipažino anksti.

„Matydavau, kaip mama dirba, ir tai mane pakreipė į šią medicinos sritį. Joje sprendimai priimami čia ir dabar. Mane patraukė galimybė matyti savo darbo rezultatus ir padėti žmonėms. Galbūt dėl to ir pasirinkau šią specialybę“, – pasakoja gydytoja.

Susidomėjimas akademine veikla A. Juškienę lydėjo dar studijų metais. Tuomet ji aktyviai dalyvavo Studentų mokslinės draugijos veikloje, intensyviosios terapijos ir anesteziologijos būreliuose bei įvairiuose mokymuose.

„Dar būdama rezidentė jaučiau, kad norėčiau mokyti jaunesnius kolegas. Baigusi rezidentūrą nusprendžiau, kad tikrai noriu perduoti savo žinias. Man patinka pasakoti, vesti paskaitas, kartais net ir paklausinėti rezidentų operacinėje“, – šypsosi LSMU dėstytoja.

Nuo nuotakų iki fantastinių personažų

Vizažas A. Juškienės gyvenime atsirado dar studijuojant rezidentūroje. Išbandžiusi makiažo kursus, ji

Medicinoje ir vizaže praverčia panašūs įgūdžiai, ypač kruopštumas ir rankų tikslumas.

sulaukė pagyrimų, kad šioje srityje jai puikiai sekasi. Tai paskatino ir toliau gilinti žinias.

„Nusprendžiau lankyti dviejų mėnesių mokymus Vilniuje, o juos baigusi gavau vizažistės pažymėjimą. Vėliau baigiau ir šukuosėnų kursus. Taip 2017 metais prasidėjo mano kelias vizažo srityje“, – prisimena ji.

Ilgainiui pomėgis išaugo į profesionalią veiklą. „Atsirado fotografų, kurie norėjo bendradarbiauti, kūrėme įvairius meninius projek-

tus, dalyvavome konkursuose. Mano darbai – nuo nuotakų makiažo iki fantastinių personažų kūrimo“, – pasakoja A. Juškienė.

Trejus metus A. Juškienė dirbo ir grožio salone. Šiandien vizažu ji užsiima savo malonumui. Pasak LSMU dėstytojos, norint suderinti akademinę veiklą, gydytojos darbą ir pomėgius, reikia kruopštaus planavimo, tačiau iš anksto žinant būdų grafiką galima atrasti laiko ir kūrybai.

Per beveik dešimtmetį vizažo srityje A. Juškienė susidūrė su daugybe netikėtų situacijų, kuriose tekdavo pasitelkti ne tik kūrybiškumą, bet ir gebėjimą greitai spręsti problemas.

„Ateina panikuojantis jaunikis ir sako, kad nemoka užsirišti kaklaraiščio. Įjungi „YouTube“ ir pradėsi rišti, nors tau pačiai tai irgi pirmas kartas. Arba kas nors paprašo užrišti korsetą. Tokiose situacijose turi čia ir dabar išmokyti kažką naujo“, – juokiasi pašnekovė.

A. Juškienė pastebi, kad medicinoje ir vizaže praverčia panašūs įgūdžiai, ypač kruopštumas ir rankų tikslumas.

„Kai atliekame, tarkime, spinalinę anesteziją, labai svarbu, kad ranka nejudėtų. Taip pat yra ir brėžiant akių kontūro liniją. Kiti medikai, pavyzdžiui, chirurgai, mezga. Taip lavinamas rankų miklumas, judesių tikslumas ir kruopštumas“, – pastebi ji.

Vizažas – tarsi meno terapija

Vis dėlto didžiausią vizažo vertę A. Juškienė įžvelgia galimybėje atsitraukti nuo kasdienių profesinių atsakomybių ir pasinėsti į visai kitokią aplinką. „Man vizažas yra kaip meno terapija. Tai padeda atsitraukti nuo kasdienės rimties ir išlaisvinti savo kūrybinę pusę“, – dalijasi dėstytoja.

Apie pomėgių svarbą medicinų emocinei savijautai buvo kalba-

ma ir 2025 metais vykusioje konferencijoje „Baltic Anesthesia“, kurioje dalyvavo A. Juškienė. Atidaromoji konferencijos paskaita buvo skirta profesinio perdegimo rizikai mažinti. Jos metu pristatytame vaizdo įrašė buvo galima išvysti įvairiomis laisvalaikio veiklomis užsiimančius medikus.

„Matėme žmones, kurie būriuoją, piešia paveikslus, užsiima keramika. Tai vienas iš būdų, kaip išvengti perdegimo mūsų darbe ir netapti pernelyg ciniškiems. Iš tiesų labai svarbu dirbant tokioje rimtoje srityje atrasti veiklą, nesusijusią su profesija“, – įsitikinusi A. Juškienė.

Vizažas – ne vienintelis kūrybinis jos pomėgis. A. Juškienė taip pat tapo, yra baigusi muzikos mokyklą, dramos būrelį, o neseniai pradėjo lankyti ir keramikos užsiėmimus. Meile menui ji dalijasi ir su savo sūnumi.

„Man menas – viskas. Dabar ir mano sūnus pradėjo lankyti muzikos mokyklą. Matau, kaip jam tai patinka. Jis taip pat mėgsta piešti. Po mokyklos kartu susėdame: jis piešia savo piešinį, o aš tapau paveikslą“, – šiltomis akimirkomis dalijasi pašnekovė.

A. Juškienė vertina ir bendravimą su vizažo klientėmis. „Bendraudama su žmonėmis, kurie ruošiasi vestuvėms, krikštynoms ar kitoms progoms, patiriu visai kitokias emocijas. Galiu kalbėtis įvairiomis temomis, ne tik apie darbą“, – pasakoja ji.

LSMU dėstytoja įsitikinusi, kad kiekvienam medikui svarbu atrasti pomėgį, leidžiantį bent trumpam atsitraukti nuo profesinės kasdienybės.

„Manau, kad visiems reikia turėti pomėgį, kuris būtų nesusijęs su medicina. Kai pernelyg įklimpstame į rutiną ir net prie stalo galime kalbėti tik apie įdomius atvejus darbe, tai mums nepadeda“, – pabrėžia A. Juškienė.

„Liga paciento akimis“: paroda, kviečianti pažvelgti į žmogų plačiau nei jo diagnozę

Spalis – Atviros psichiatrijos mėnuo, kviečiantis daugiau kalbėti apie psichikos sveikatą, mažinti su psichikos sveikatos sutrikimais susijusią stigmą ir pirmiausia matyti žmogų, o ne jo diagnozę. Kauno klinikų Psichiatrijos klinika Atviros psichiatrijos mėnesio renginiuose kasmet dalyvauja jau daugiau nei 10 metų. Šiais metais klinikos kolektyvas kviečia aplankyti parodą „Liga paciento akimis“, eksponuojamą Kauno klinikų Ambulatorinio diagnostikos centro fojė.

■ D. Leskauskas, G. Navickė-Miakiševa, A. Jaras, K. Dambrauskienė.

Parodoje pristatomi vaikų, paauglių ir suaugusiųjų darbai, sukurti dailės terapijos metu. Kiekvienas jų – savitas būdas išreikšti emocijas, patirtis ir vidinius išgyvenimus, kuriuos kartais sunku nusakyti žodžiais.

Pasak Kauno klinikų Psichiatrijos klinikos Vaikų ir paauglių psichiatrijos sektoriaus vadovo prof. dr. Dariaus Leskausko, jau daugiau nei dešimtmetį vykstantis Atviros psichiatrijos mėnuo yra prasminga iniciatyva, skatinanti visuomenę atviriau kalbėti apie psichikos sveikatą ir nebijoti kreiptis pagalbos. „Savo darbe dažnai sakome, kad, norint iš tiesų suprasti pacientą, pirmiausia reikia pabandyti pažvelgti į pasaulį jo aki-

mis. Ne visada žmogui lengva žodžiais įvardyti, ką jis išgyvena ar kaip jaučiasi. Kartais tai, ko nepavyksta pasakyti, galima išreikšti kitomis priemonėmis – spalvomis, formomis ar potėpiais. Būtent todėl ši paroda yra tokia prasminga – ji suteikia galimybę geriau pažinti pacientų vidinį pasaulį“, – sako profesorius.

Kauno klinikų Psichiatrijos klinikoje dailės terapija ir kitos kūrybinės bei užimtumo veiklos papildo pacientų gydymą. Kūrybinio proceso metu pacientai gali saugioje aplinkoje tyrinėti savo emocijas, ieškoti saviraiškos būdų ir kartu su specialistu geriau suprasti savo išgyvenimus.

Kaip pasakoja Kauno klinikų Psichiatrijos klinikos dailės terapeutė

Gita Navickė-Miakiševa, dailės terapijoje svarbiausia ne meniniai gebėjimai ar galutinis kūrinio rezultatas, o pats kūrybos procesas. „Dailės terapijoje piešinys nėra vertinamas kaip meno kūrinys – mes nematuojame, kaip gražiai žmogus moka piešti. Kartais net vienas potėpis, spalva ar dėmė gali tapti būdu išreikšti tai, ką sunku pasakyti žodžiais. Mums svarbu ne tai, kaip piešinys atrodo, o ką kūrybos procesas reiškia pačiam žmogui“, – aiškina specialistė.

Parodoje eksponuojami įvairių psichikos sveikatos sunkumų patiriančių pacientų darbai. Jie atskleidžia, kokia skirtinga gali būti kiekvieno žmogaus saviraiška – net ir ta pati tema skirtingų pacientų kū-

ryboje gali įgauti visiškai kitokias formas, spalvas ar prasmes.

„Kiekvienas žmogus yra skirtingas, todėl ir jo kūryba – unikali. Net jei keli pacientai piešia tą pačią temą, jų darbai gali būti visiškai nepanašūs. Žvelgdami į piešinį nesiekiamo nustatyti diagnozės ar daryti išvadų apie žmogaus būseną vien iš pasirinktų spalvų. Svarbiausia suprasti, kaip jaučiasi pats žmogus ir ką jam reiškia jo sukurtas darbas“, – pabrėžia dailės terapeutė.

Paroda „Liga paciento akimis“ – tai ne tik galimybė susipažinti su pacientų kūryba, bet ir kvietimas pažvelgti į psichikos sveikatos sunkumus iš kitos perspektyvos. Už kiekvieno piešinio slypi individuali pa-

tirtis, jausmai ir išgyvenimai, kuriuos ne visada lengva suprasti ar išsakyti. Šie darbai primena, kad žmogus yra kur kas daugiau nei jo diagnozė, o supratimas, empatija ir gebėjimas išgirsti yra neatsiejama pagalbos dalis.

Prie parodos įgyvendinimo prisidėjo labdaros ir paramos fondas „ESU – Emocinės sveikatos uostas“, nuosekliai palaikantis Kauno klinikų Psichiatrijos klinikos Vaikų ir paauglių skyrių. Fondo organizuojamos kūrybinės edukacijos, dovanojamos priemonės ir kitos iniciatyvos praturtina besigydančių vaikų bei paauglių kasdienybę, suteikia daugiau galimybių saviraiškai ir padeda kurti jaukesnę gydymo aplinką.

Kauno klinikų inf.

KAUNO KLINIKOS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Vaikų intensyviosios terapijos skyriaus vadovo** 0,75 et. (1 × 0,75 et.) Vaikų ligų klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 4685,21 Eur už 0,75 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgytas biomedicinos srities aukštasis universitetinis išsilavinimas, įgyta atitinkamos srities gydytojo profesinė kvalifikacija ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti atitinkamos praktikos licencija, ne mažesnė kaip 1 metų darbo patirtis su pareigybės funkcijomis susijusioje srityje.

Papildomos kompetencijos-privalumas: medicinos mokslų daktaro laipsnis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, veiklos programą, pretendento anketą, kandidato į skyriaus vadovus anketą, vie-

šųjų ir privačių interesų deklaraciją, teisėto darbo su vaikais QR kodą, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2026-11-05. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo radiologijos technologo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Radiologijos klinikos bendrajame personale, darbui Rentgeno skyriuje (darbo užmokestis nuo 2802,60 Eur. už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: įgytas medicinos technologijų studijų krypties radiologijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis arba kitų studijų kryptių grupės bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti radiologijos technologo praktikos licencija; ne mažesnė kaip 3 metų darbo patirtis radiologijos srityje.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo, srityje;

mokslo laipsnis; užsienio kalbų mokėjimas; papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityje.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, veiklos programą, pretendento anketą, viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, teisėto darbo su vaikais QR kodą, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2026-11-05. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojo** 1,5 et. (3 × 0,5 et.) Anesteziologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1135,32 Eur iki 1297,50 Eur už 0,5 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lie-

tuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta slaugos studijų krypties aukštojo mokslo arba jam prilyginta kvalifikacija, galiojanti bendrosios slaugos praktikos licencija ir papildomai baigta anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugos specializacijos programa, turėti tai patvirtinantį pažymėjimą.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, teisėto darbo su vaikais QR kodą, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2026-11-05. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

Teisės tarnybos vadovė Aušrinė Amšiejūtė, veikianti 2026-01-15 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-29 pagrindu

DISERTACIJOS GYNIMAS

2026 m. lapkričio 25 d. 14 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Emanuelio Levino centro salėje (V. Putvinskio g. 14, LT-44212 Kaunas), viešame Visuomenės sveikatos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Olgos Vasiliauskienės** daktaro disertacija „**Dauginiu ligotumu sergančių pacientų gydymo naštos ir gyvenimo kokybės vertinimas įgyvendinant integruotą kompleksinę intervenciją pirminėje sveikatos priežiūroje**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Mokslinė konsultantė – doc. dr. Aušrinė Kontrimienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Visuomenės sveikatos mokslo krypties taryba:
Pirmininkė – prof. dr. Skirmantė Sauliūnė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004).

Nariai:

prof. dr. Dalia Lukšienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004);

prof. dr. Rima Kregždytė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, visuomenės sveikata – M 004);

prof. dr. Lina Vencevičienė (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Antonio Sarria-Santamera (Nazarbayev universitetas (Kazachstanas), medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Doktorantūros ir mokslo vertinimo skyrius

Nuoširdžiai užjaučiame Neuromokslų instituto Biochemijos laboratorijos jaunesnįjį mokslo darbuotoją Vytenį Markevičių dėl Mamos skaudžios netekties. Liūdime kartu su Jumis ir linkime dvasinės ištvermės šiuo sunkiu metu, teišlieka Jos šviesus atminimas ir meilė stiprybės šaltiniu Jūsų šeimos širdyse.

LSMU Neuromokslų instituto darbuotojai

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Lapkričio 4 d. 15 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Igoninės Kauno klinikų Širdies centro konferencijų salėje (Eivenių g. 2) **Greta Kasputytė** skaitys viešąjį pranešimą „**Galvos smegenų kraujotakos autoreguliacija širdies chirurgijoje: nuo fiziologijos iki klinikinės reikšmės**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, skelbia viešuosius konkursus, į kuriuos pretenduojantys asmenys turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2023 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 173-05 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką ([Nuoroda](#)) eiti šias dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Medicinos fakultete:

Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinikoje:

■ **1 profesorius** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – medicina, pirmaujančiojo tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 2,60).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojo medicinos praktikos licenciją.

Slaugos fakultete:

Sporto medicinos klinikos Sporto traumų tyrimų laboratorijoje:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią sporto medicinos gydytojo licenciją, darbo patirties traumų ir ligų, susijusių su fiziniu krūviu, registro projekte.

Kardiologijos institute:

Ląstelių kultūrų laboratorijoje:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biofizika, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dirbant su superaukštos skiriamosios gebos mikroskopu (STED) ir tėkmės citometru – ląstelių rūšiuotuvu.

Molekulinės kardiologijos laboratorijoje:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: mokėti dirbti su ląstelių kultūromis (HUVEC, RPTEC/TERT1 bei HepG2), vertinti jų morfologiją ir atlikti tyrimus mikroplokštelių skaitytuvu; gebėti išskirti nukleorūgštis, atlikti qRT-PGR bei paruošti DNR bibliotekas „Oxford Nanopore Technologies“ sekoskaitai ir DNR metilimo analizei.

Neuromokslų institute:

Elgesio medicinos laboratorijoje (Palanga):

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – slauga, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: gebėti vertinti priklausomybių ir gyvenimo kokybės rizikas.

Oftalmologijos laboratorijoje:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: gebėti vertinti hipofizės adenomos genetinius ir molekulinius žymenis.

Patologinių procesų farmakologinės reguliacijos ir vaistų metabolizmo tyrimų laboratorijoje:

■ **1 vyresniojo mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 2,10).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: gebėti vertinti įvairių medžiagų neurotoksinį poveikį smegenų ląstelėms.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Gyvūnų mokslų fakultete:

Gyvūnų veisimo katedroje:

■ **1 asistento** (1 × 0,75 et., mokslo kryptis – biologija, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti mokslinės veiklos patirties alternatyvių gyvulininkystės veiklų srityje; gebėti vertinti

pieninių galvijų eksterjerą; turėti praktinių darbo su žirgais ir žirgų reprodukcijos biotechnologijų taikymo įgūdžių, įskaitant kumelių sėklinimą ir eržių spermą.

Gyvūnų auginimo technologijų institute:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, patvirtinto tyrimo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti inžinieriaus darbo patirties bei chromatografinių ir in vitro tyrimų metodikų optimizavime ir atlikime.

* pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

Numatoma darbo pradžia – 2027 m. balandžio 22 d.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).

5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesorius, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).

6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.

7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.

8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį susisiekimui.

9. Anglų kalbos lygį įrodantį dokumentą;

10. Pretendento veiklos planą penkerių metų laikotarpiui.

Dokumentus pateikti **iki 2026 m. lapkričio 23 d.** Personalą tarnybai A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas (I a. 102 kab.).

Pasiteirauti tel. 0 37 465415.

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

JŪSŲ PADOVANOTAS KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI SVEIKATĄ AR NET IŠGELBĖTI GYVYBĘ

TAPK KRAUJO DONORU

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

+370 37 326500

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras

Gerbiamieji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija